

- Petroleum Engineers, Annual Technical Conference and Exhibition, Denver, USA, 2011, pp.16
- Kallemets, K. Economic Sustainability of Estonian Shale Oil Industry until 2030, *Oil shale*, Vol.33, No.3, p.272-289, 2016
- Karasalihović-Sedlar, D., Barbir, G., Brkić, V. Types of fiscal regime in hydrocarbon exploration and production, *Rudarsko-Geološko-Naftni Zbornik*, ISSN 0353-452, Vol.32, No.1, 2016. pp.45-53
- Kilian, L., Vega, C. Do energy prices respond to us macroeconomic news? A test of the hypothesis of predetermined energy prices. *The Review of Economics and Statistics*, Vol93, No.2, MIT Press, p.660-671, 2011.
- Kleinberg, R. L., Paltsev, S., Ebinger, C. K., Hobbs D., Borsma, T. *Tight Oil Development Economics: Benchmarks, Breakeven Points and Inelasticities*. MIT Center for Energy and Environmental Research, August 2016,
- Maugeri, L. The shale oil boom: A U.S. phenomenon. Discussion Paper 2013-05, Harvard Kennedy school: Belfer center for science and international affairs, pp.66, 2013.
- U.S. Energy Information Administration. *Drilling productivity reports*. Washington: U.S. Department of Energy, 2016, <http://www.eia.gov/petroleum/drilling/>
- U.S. Energy Information Administration. *Trends in U.S. oil and natural gas upstream costs*. U.S. Department of Energy, DT007965, CO Task Assignment Definitization Letter FY2015 #4, 2016, pp.141
- Bloomberg Intelligence Report 2016: <https://www.bloomberg.com/professional/blog/break-even-model-cracking-the-shale-enigma/>

SAŽETAK

Razvoj nekonvencionalnih naftnih resursa u SAD-u s aspekta eksploatacijskih troškova i utjecaja makroekonomskih indikatora u volatilnom cjenovnom razdoblju

Ubrzani razvoj nekonvencionalnih ležišta nafte u SAD-u započeo je 2010. godine, uz naredno petogodišnje razdoblje sa stabilnim i relativno visokim cijenama nafte na tržištu. Tijekom toga relativno kratkoga perioda ekspanzije došlo je do znatnijih promjena u kapitalnim i operativnim troškovima zbog neprestanoga tehnološkog napretka u bušenju i opremanju, rastu pratećega naftno-servisnog sektora te povoljnijega financiranja projekata uz državnu politiku monetarnoga puštanja. U radu su analizirani trendovi u troškovima razvoja nekonvencionalnih ležišta te ovisnost kretanja cijene nafte (WTI – West Texas Intermediate) o intenzitetu broja aktivnih bušotina i ukupnim proizvodnim kvotama s najvećih ležišta nekonvencionalne nafte. Nakon svjetske financijske krize iz 2008./2009. ekonomski oporavak u SAD-u bio je donekle usporen, što je uzrokovalo ekstremnu volatilnost na dioničkim i robnim tržištima. U takvim nesigurnim uvjetima dnevna kretanja cijena nafte te vrijednosti dionica i roba pokazuju znatno reagiranje na periodične izvještaje o promjenama glavnih makroekonomskih indikatora kao glavnih pokazatelja trenda ekonomskoga oporavka. Prije nego što državne institucije objave takve izvještaje, postoje i predviđanja vrijednosti indikatora temeljem anketa među ekonomskim analitičarima i očekivanim trendovima. Stoga, bilo kakvo pozitivno ili negativno iznenađenje prilikom objave stvarnih podataka u odnosu na predviđeno utječe na dnevno kretanje cijene nafte. U ovome radu statistički su analizirani utjecaji takvih promjena u makroekonomskim indikatorima na dnevnu završnu cijenu nafte te utjecaj ostalih važnijih burzovnih indeksa u SAD-u. Analiza je pokazala da od makroekonomskih indikatora najveći utjecaj na dnevne pomake u cijeni nafte ima indeks industrijskih proizvođačkih cijena (PPI – Producer Price Index) kao temeljni indeks pokazatelja inflacije.

Ključne riječi

nekonvencionalni naftni izvori, makroekonomski indikatora, burzovni indeksi